

Slovenský filmový ústav má nové originálne zvučky k archívnym filmom

Slovenský filmový ústav (SFÚ) prichádza s novinkou. Tú predstavujú krátke zvučky na tému ochrany a sprístupňovania audiovizuálneho kultúrneho dedičstva, ktoré majú upozorniť divácku verejnosť na naše národné filmové bohatstvo. Ich forma spracovania je mimoriadne príťažlivá. Jedenásť známych slovenských hercov a herečiek v štrnástich zvučkách vtípne a s nadhľadom pripomína desať významných filmov zo slovenskej histórie.

Zvučky sú spôsob, akým sa SFÚ rozhodol spropagovať jeden zo svojich dlhodobých prioritných projektov Obnova a záchrana audiovizuálneho kultúrneho dedičstva a jeho sprístupňovanie. „Pre bežného človeka to nie je úplne zrozumiteľný termín, ale chceli sme upozorniť na naše filmové bohatstvo, spropagovať našu činnosť a v ľuďoch prebudiť istý patriotizmus k slovenskej audiovizuálnej tvorbe,“ vysvetľuje dôvody vzniku nových zvučiek generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecký. Ideu vzniku zvučiek dopĺňa aj Marián Brázda, vedúci edičného oddelenia SFÚ, zodpovedný za dramaturgiu DVD edícií Slovenský film, a zároveň jeden z autorov námetu a scenára zvučiek: „Nejde len o samotné pripomenutie histórie, ale cez to pripomenutie histórie budovať vzťah ku kinematografii ako takej. Tým, že sa buduje vzťah k histórii kinematografie, tým sa vytvára východisko pre vzťah ku kinematografii v prítomnosti.“ Myšlienka vzniku zvučiek sa v hlavnom zámere zhoduje s myšlienkou vzniku DVD edícií Slovenský film, ktorým je obnoviť záujem slovenských divákov o domáci film, pretože „vydávanie slovenských filmov na DVD nosičoch, ktoré už tento rok majú svoju štvrtú sériu, je súčasťou procesu obnovy filmového dedičstva ako súčasťi národného kultúrneho dedičstva a zároveň je tiež jednou z foriem, ako na slovenský film upozorniť,“ dopĺňa Marián Brázda.

V prvej etape výroby vzniklo štrnásť zvučiek k desiatim filmom zo zlatého fondu slovenskej kinematografie, v ktorých účinkuje jedenásť hercov. Tí sa vo veľmi krátkom vymedzenom čase vyjadrujú k vybraným úryvkom zo starších alebo novších slovenských filmov. „Výber hercov sa realizoval súbežne s výberom filmov. Herci pritom mali reprezentovať jednotlivé filmy, na ktoré sme chceli upozorniť, pretože ich tváre dokážu diváka najlepšie zaujať a pritiahnúť jeho pozornosť. Do výsledného výberu filmov sa dostali kvalitné diela, ktoré majú svoj divácky potenciál, no zároveň sú nositeľmi určitej hodnoty. Každý z nich má istým spôsobom zásadné postavenie v histórii slovenskej kinematografie. Sú to špičkoví herci a špičkové filmy,“ hovorí Marián Brázda. Vo zvučkách vystupujú bard slovenského herectva Ladislav Chudík, ktorý divákovi pripomína film *Kapitán Dabač*, na snímku *Kým sa skončí táto noc* spomínajú Stano Dančiak a Marián Labuda, Maroš Kramár zasa hovorí o filmoch *Iná láska* i *Ružové sny* a komédiu *Sladké starosti* reprezentuje Emil Horváth ml.. Vo zvučkách účinkujú i herečky – Eva Krížiková tvorí dvojicu s filmom *Statočný zlodej*, Emília Vášáryová s filmom *Drak sa vracia*, Zuzana Kocúriková s filmom *Muž, ktorý luže* a Zdena Studenková so snímkom *Južná pošta*. Herecká dvojica Roman Luknár a Vlado Hajdu spomína na film *Chodník cez Dunaj*.

Zvuky, ktoré nie sú dlhšie ako jedna minúta, režíroval Juraj Johanides, zároveň spoluautor námetu a scenára. Vysvetľuje, že „zvuky vznikli k filmom, ktoré môžu svojou kvalitou konkurovať európskej kinematografii. Chceli sme na ne upozorniť mladú generáciu, aby sa znova dostali do obehu. Na zreteli sme však mali aj to, aby zvuky boli trochu nostalgické pre tých, ktorí tie filmy videli už dávno predtým“.

Zvuky sú ako bonusy zaradené na DVD nosičoch edície Slovenský film 60. rokov – II, neskôr sa plánuje s ich uvádzaním pred archívnymi filmami SFÚ vo všetkých súkromných a verejnoprávnej televízii. „Ambíciou je, aby sa premietali v kine pred filmami bežnej distribúcie, pretože práve tam vzniká zaujímavé spojenie. Technologicky boli všetky vytvorené tak, aby to bolo možné,“ hovorí Juraj Johanides. V budúcnosti by sa teda mohli objaviť v kinách alebo na filmových festivaloch. Podľa slov Petra Dubeckého „zvuky propagujú nielen filmy a ich protagonistov, ale aj myšlienku spojenia starého s novým a aj z pohľadu historika sa z nich človek dozvie veľa informácií“. Podľa Juraja Johanidesa často ide nielen o historické fakty, ale aj o rôzne kuriozity. „Nič podobné zatiaľ na Slovensku nevzniklo a keďže SFÚ je správcou práv výrobcu k slovenským filmom vyrobeným do roku 1991, tak si myslím, že toto je spôsob, ktorým by mal pripomínať, že máme obrovské filmové skvosty,“ uzatvára Peter Dubecký.